

เทศน์เช้า วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะนะ ตั้งใจฟังธรรมๆ ฟังธรรมเพื่อหัวใจของเราใจ หัวใจของเรามันสุขมันทุกข์นะ ร่างกายจะมีความสุขความทุกข์ต่อเมื่อใช้ปัจจัยเครื่องอาศัย

คุณภาพชีวิตๆ เขาต้องการให้ชีวิตดีงาม ชีวิตดีงามมันดีงามที่หัวใจใจ ถ้ามันดีงามที่หัวใจ ดอกไม้กลิ่นหอม ดอกไม้ที่สวยมีกลิ่นหอม ทุกคนก็ปรารถนา ดอกไม้ที่ไม่สวยแต่กลิ่นหอม คนก็ยังปรารถนา ดอกไม้ที่ไม่สวยแล้วกลิ่นเหม็น กลิ่นเหม็นๆ

กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรม กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรม หัวใจของเราที่ดีงามใจ พระพุทธศาสนา ศาสนาแห่งสติปัญญาละ ถ้าศาสนาแห่งสติปัญญา ปัญญาที่มันเป็นธรรมๆ ไม่ใช่ปัญญาที่กิเลสมันหลอกเอาไปใช้ ปัญญาที่กิเลสมันหลอกเอาไปใช้ทำอะไรก็ไม่ได้ ทำสิ่งใดไม่ได้เลย ทำบุญกุศลขึ้นมา คำกำไรเกินควรๆ ต้องการสมความปรารถนา ต้องการสิ่งที่เป็นเป้าหมาย

อันนี้เป็นเรื่องของบุญนะ ถ้าเรื่องของบุญ เรื่องของบุญเป็นเรื่องอำนาจวาสนาของคน คนมีกรรมเก่ากรรมใหม่ ถ้ากรรมเก่าขึ้นมาที่สร้างมาดีงาม กรรมใหม่คือกรรมสิ่งใหม่

พระกัจจายนะ พระกัจจายนะเวลาเกิดมาร่างกายสวยงามเหมือนกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย ใครเห็นขึ้นมาแต่ความลุ่มหลง หลงใหลในพระกัจจายนะ จนเห็นโทษของมัน เห็นโทษของมันเพราะคนมารักท่านมาก ท่านถึงอธิษฐานร่างกายของท่านให้เป็นอัปลักษณ์ๆ

แต่พอเป็นอัปลักษณ์ขึ้นมามันก็กลับเป็นเรื่องของพระกัจจายนะ เป็นเรื่องของผู้ที่ทำบุญกุศลแล้วสมความปรารถนา เพราะอิมหันต์สำราญอ้วนพุงพลุ้ยเลย

นี่เง คนตีความไปทั้งนั้นนะ เพราะมันคิดในหัวใจของเขาใจ

แต่ถ้าเป็นสักจะความจริงๆ ถ้าสักจะความจริงขึ้นมา ฟังธรรมๆ ขึ้นมา ฟังธรรมของเรา เพื่อหัวใจของเราไง ถ้าหัวใจของเรา ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสุดยอดมาก สุดยอดมาตั้งแต่เด็กน้อย ตั้งแต่เด็กน้อยถึงผู้ใหญ่ แล้วตามวัยๆ ใจ วัยของคนขนาดไหน ตั้งใจ ทำหน้าที่ของตนให้ดีงาม ถ้าตั้งใจทำหน้าที่ของตนให้ดีงามนะ แล้วมีธรรมะในหัวใจ มันจะ รักษาหัวใจนี้เสมอต้นเสมอปลาย รักษาหัวใจให้ตลอดรอดฝั่งไป เห็นไหม

ดูสิ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย พระโพธิสัตว์เกิดแต่ละภพแต่ละชาติเกิดแล้วเกิดเล่า อุดมการณ์ไม่มีการเปลี่ยนแปลง อุดมการณ์ มั่นคง อุดมการณ์ทำให้จิตใจมั่นคงตลอดเวลา

จะทุกข์จะยากขนาดไหน เป็นเตมียี้ไบ้ เวลาทำขันติบารมี กษัตริย์ไม่เชื่อ ตัดจุมก ตัดหู ตัดต่างๆ ท่านก็ไม่พูดของท่าน ท่านก็ไม่พูดของท่าน นี่เวลาอุดมการณ์ของท่านชื่อตรงดีงามไป ตลอด

แล้วย้อนกลับมาหัวใจเราสิ มนุษย์เป็นสัตว์ประหลาด คิดอย่างหนึ่ง พูดอย่างหนึ่ง ทำอย่างหนึ่ง แม้แต่ตัวเองยังไม่เชื่อสัตย์ แม้แต่ตัวเองยังไม่เชื่อสัตย์นะ ตั้งสักจะแล้วทำไม่ได้ ทำสิ่งใดไม่สมความปรารถนา ทำสิ่งใดมีแต่ความท้อแท้ มีแต่ความทุกข์ความยากใจ

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเริ่มต้นที่นี้ไง เวลาที่เรามาเสียสละทานกัน อยู่ที่นี่ เสียสละทานนี้มันเป็นเรื่องยิ่งใหญ่ของโลกนะ

ดูสิ ปัจจัยเครื่องอาศัย เศรษฐกิจไม่ดีๆ ทุกคนมีแต่ความทุกข์ความยากทั้งนั้น ความทุกข์ ความยากทั้งนั้น คนเราอยู่ได้ด้วยหนี้นอกระบบไง เวลาไม่มีอยู่ไม่มีกินก็ไปหยิบไปยืมมาเพื่อ ดำรงชีพ ดำรงชีพขึ้นมาแล้วดอกเบี๋ยมันก็บีบคั้นมา มีแต่ความทุกข์ความยากไปทั้งนั้นนะ แล้ว เราได้มาๆ เรามีสติปัญญาขึ้นมาเราเสียสละของเรา

การเสียสละของเราไม่เสียสละจนหมดเนื้อหมดตัว

การเสียสละของเรา ในพระไตรปิฎก ทุกตะเข็ญใจ เข้าขึ้นมาเขาตัดบาตรทัพพีเดียว เท่านั้นนะ เพราะเขาไม่มีของเขา ตักบาตรทัพพีเดียว นั่นก็ครึ่งท้องของเขานะ ตักบาตรไปแล้ว ด้วยบุญกุศลของเขา เขาคิดอยากบวช ไปขอบวชกับพระองค์ไหนก็ไม่มีใครให้บวช

จนไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า เขาอยากบวชมาก

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถามเลยในหมู่สงฆ์ว่า “ทุกตะเชษฐุญใจนี้มีบุญคุณกับใคร อยู่บ้าง”

พระสารีบุตรยกมือเลย “ทุกตะเชษฐุญใจคนนี้เคยมีบุญคุณกับข้าพเจ้าพระเจ้าค่ะ”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า “มีบุญคุณอย่างไร”

“เคยตัดบาตรให้ข้าพเจ้าหนึ่งทัพพีพระเจ้าค่ะ”

“อย่างนั้นเธอให้เขาบวช”

บวชแล้วอบรมสั่งสอน อบรมสั่งสอนจนสิ้นกิเลสเป็นพระอรหันต์นะ เวลาสิ้นกิเลสเป็นพระอรหันต์มันมีความสุขในหัวใจนะ มันมีความสุขในหัวใจ

อย่างที่เรavitกั่วงวลกันอยู่นี้ ทุกคนก็ต้องการความมั่นคงของชีวิตใช่ไหม ทุกคนต้องการประสบความสำเร็จในชีวิตใช่ไหม ความประสบความสำเร็จแล้วมีความสุขหรือมีทุกขีในหัวใจละ

เวลาประสบความสำเร็จที่เป็นธรรม ถ้าเป็นธรรมๆ พระโพธิสัตว์เป็นจักรพรรดิ เป็นจักรพรรดิเขามีความสุขของเขาเนะ มีขุนนางแก้ว ขุนพลแก้ว ขุนคลังแก้ว แล้วพยายามบริหารจัดการให้ประชาชนเขามีความสุขกัน ถ้ามีความสุข นี่การสร้างอำนาจวาสนาบารมีไง ถ้าคนเขามีความสุขนะ เขาเห็นประชาชนเห็นคนข้างเคียงมีความสุข เขาอบอุ้มใจ เขาอุ้มใจ เขาดีใจ

บุญกุศลของผู้ที่มีปัญญา เขาดูคนรอบข้าง ดูพวกเรามีความสุข ไม่มีความสุขทุกขีในใจ อันนั้นเป็นแรงปรารถนาของเขา

แล้วความสุขของเรามันมีอยู่แล้ว มีอยู่แล้วตรงไหน

มีตอนเราให้เขา ตอนเราอบรมบ่มเพาะเขา เราช่วยเหลือเจือจานเขา นี่คนมีบารมี สิ่งที่พระโพธิสัตว์กระทำอย่างนั้นมาใช่ไหม สิ่งทีกระทำอย่างนั้นมา ถ้าใจมันเป็นสุขๆ

การเสียสละทาน เสียสละทานเพื่อปัจจัยเครื่องอาศัย มันเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย เป็นเรื่องยิ่งใหญ่ของคนทุกข์คนยาก คนจนคนเข็ญใจเป็นเรื่องยิ่งใหญ่มากๆ แต่ถ้าเรามีสติปัญญาของเรา เราก็เสียสละพอสร้างอำนาจวาสนาบารมีของเรา

แต่เวลาเรามีสติปัญญารักษาหัวใจของเรา มันจะยิ่งใหญ่ขนาดไหน ถ้าหัวใจของเราเป็นธรรมขึ้นมา ถ้าเป็นธรรมขึ้นมาแล้วมันย้อนกลับมาแล้ว คนที่ทำหน้าที่การงานเสร็จแล้ว เวลากลับบ้านกลับเรือนของเรา สวดมนต์ไหว้พระแล้วจะนั่งสมาธิภาวนา เราทำอะไรเราก็ทำได้หมดทุกอย่าง เรื่องเลย แต่ทำไมเราหายใจเข้านี้ก็พุท หายใจออกนี้ก็โธไม่ได้ ทำไมเราค้นคว้าหาหัวใจของเราไม่ได้ ทำไมเราไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้ ทำไมเรามีพุทธะในใจของเราไม่ได้ ในหัวใจของเรานี้ หัวใจของเรา

เราช่วยเหลือใครมันก็ช่วยเหลือได้ทั้งสิ้น เวลาพระจะสั่งสอนใครสั่งสอนเขาได้หมดอบรมบ่มเพาะเขาได้ทุกๆ คนเลย แต่ตัวเองไม่รู้แม้แต่ความสงบของใจ ตัวเองไม่รู้แม้แต่พุทธะ ตัวเองไม่มีสติปัญญาเอาตัวเองรอดได้

ถ้าเอาตัวเองรอดได้ นี่ไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภนารือสัตว์ชนสัตว์ตรงนี้ไง มันก็เรื่องทาน ศีล ภาวนา

ทาน ศีล ภาวนา คนไม่มีทานเลย มันจะมีจิตใจมีความมุ่งมั่นที่ไหน ถ้าคนมีศีลขึ้นมา ศีลคือความปกติของใจ เราอย่าเบียดเบียนเขา เราอย่าทำลายใคร เวลาพูดอย่าไปปดมดเท็จ พูดสิ่งใดแล้วให้มันเป็นประโยชน์

ถ้าคนเขาจะพูดโกหก เขาจะฉ้อฉลของเขา นั่นก็เป็นกรรมของสัตว์ นั่นนะเขากว่านเอาฟันเอาไฟไปใส่ในใจของเขา เขาพยายามตัดเครดิตของเขา เขายังพูดไปปดมดเท็จขนาดไหนคนจะไม่เชื่อถือเขา เขาพูดที่ไหนนะ คนก็ “อ้อ! อีกรั้วหรือ” จนคนเบื่อหน่าย

แต่คนที่เขามีสติปัญญาของเขา เขาพูดของเขาเป็นประโยชน์กับเขา นี่ถ้าเรามีศีลมีธรรมของเรา ทาน ศีล แล้วก็ฝึกหัดภาวนา

นักศึกษา นักเรียนอยากจะได้เรียนดีให้ทำสมาธิฯ นะ

ไอ้โฮ! เด็กๆ มันบอก อ่านหนังสือจนหัวแทบระเบิดยังไม่รู้เรื่องเลย แหม! จะมาวางหนังสือมาภาวนา มาภาวนาเรียนไม่ทันเขาๆ

แต่ถ้าคนมีสติปัญญาของเขา เขาพยายามวางได้ แล้วกลับมานั่งสงบสักพักหนึ่งทบทวนความผิดพลาดของเรา เสร็จแล้วกลับไปอ่านหนังสือ เขาเข้าใจได้นะ

สิ่งที่จะเกิดปัญญาคือหายใจเข้านี้กพุท หายใจออกนี้กโ ที่ว่าทำสมาธิ ทำความสงบของใจ นี่คือสุดยอดธรรมในพระพุทธศาสนา ทาน ศีล ภาวนา ทาน ศีล ภาวนา แล้วภาวนาขึ้นมาเวลามันเกิดขึ้นมา ถ้ามันเกิดสัจจะความจริงนะ มันจะเกิดภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนา ปัญญาที่เกิดจากการภาวนานั้น เกิดจากจิตดวงนั้น

เกิดจากจิตดวงนั้นเป็นผู้ที่พยายามจะรักษาจิตดวงนั้น รักษาหัวใจดวงนั้นให้พ้นจากทุกขังใจ ความทุกข์ ความเครียด ความวิตกกังวลในใจของตน นี่ถ้ารักษา ภาวนามยปัญญาเท่านั้น ปัญญาที่เกิดจากการภาวนาเท่านั้น ปัญญาที่เกิดจากจิตดวงนั้น

นี่ไง ถ้าเราทำความสงบของใจได้ เราจะมีพุทธะในหัวใจของเรา ถ้าพุทธะในหัวใจของเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภณารื้อสัตว์ชนสัตว์

ปฏิสนธิจิต จิตเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันไม่มีต้นไม่มีปลาย มันไปของมันไม่มีต้นไม่มีปลาย มันไปของมันโดยธรรมชาติของมันอยู่แล้ว แต่ธรรมชาติของมันแล้วมันก็ได้สะสมของมันมาใช่ไหม

ดูสิ เวลาทางร่างกาย เวลาไปหาหมอโรคภัยแปรผันกันแล้วโรคแตกต่างกันไป มหาศาล โรคอยู่ที่สภาพแวดล้อม อยู่ที่อาหาร อยู่ที่วิตกกังวลของเขา อยู่ที่ๆ หมดเลย นี่ขนาดโรคนะ โรงพยาบาลล้นหมดเลย มีแต่คนป่วย

แล้วหัวใจละ หัวใจป่วยมากกว่านั้น ความรู้สึกนึกคิดของคนเต็มไปหมด จริตนิสัยของคน พันธุกรรมของจิต เวลามันเกิดความรู้สึกนึกคิดมหาศาลเลย ร้อยแปดพันเก้า พระพุทธศาสนา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เวลาเข้ามาแล้วก็ตีความกันร้อยแปดพันเก้า สำนักปฏิบัติขึ้นมาก็ร้อยแปดพันเก้า

แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากรรมฐาน ๔๐ ห้อง กรรมฐาน ๔๐ ห้อง
อันดับหนึ่งพุทโธ อัมโม สังโฆ

แล้วบอกว่า “ไม่ต้องทำอะไรเลย ไม่ต้องทำอะไรเลยนะ ลืมตาใช้ปัญญาไปเลย”

สุดท้ายมันก็เป็นปัญญาอบรมสมาธิเท่านั้นนะ มันเป็นปัญญาของภาคปริยัติ ปริยัติ เรา
ตรีกในธรรมๆ ใจ

เราตรีกในธรรม ตรีกในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมและวินัยเป็น
ศาสดาของเรา นะ ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเรา พระไตรปิฎกนั่นนะ สิ่งที่องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าบอกให้พระอานนท์จดจำไว้ พระอานนท์กับพระอุบาลีจดจำไว้ธรรมและวินัย
นั่นนะ แล้วก็มาสังคายนา จดจารึกกันมานั่นนะ สิ่งนั้นเป็นธรรมวินัย เป็นคำสั่งสอนขององค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เราตรีกในธรรมๆ เราเป็นชาวพุทธ เราตรีกในธรรม ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้า ตรีกในธรรมขึ้นมา ถ้ามันเห็นธรรมตามความเป็นจริง ก็เหมือนกับทฤษฎีนะ ทฤษฎีที่
มันถูกต้องที่เราท่องจำกันมา ถ้าเรามาทดสอบของเรา ถ้ามันถูกต้องตามทฤษฎีนั้น เราก็ เออ!
ใช่ เออ! ถูกต้อง ทำให้คนฉลาดขึ้นๆ ใจ

นี่ก็เหมือนกัน คนมันโง่ มันหลงตัวมันเอง มันให้กิเลสมันครอบงำ แล้วตัวเองก็ช่วย
ตัวเองไม่ได้ พอช่วยตัวเองไม่ได้ก็ไปศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “เออ! ใช่
เออ! เราคิดเอง เออ! ใช่ เออ! ใช่หมดเลย” นี่มันตรีกในธรรมใจ สูงสุดก็เป็นปัญญาอบรมสมาธิ
เป็นปัญญาอบรมสมาธิ เพราะมันอบรมใช้ปัญญาใคร่ครวญใจ พอมันปล่อยวางก็เป็นสมาธิใจ
ถ้าเป็นสมาธิขึ้นมาแล้วนะ ใสใส! รื่นเริง มันมีความมหัศจรรย์

จิตมหัศจรรย์มากกว่านั้นนะ ถ้าเป็นปัญญาอบรมสมาธินะ เป็นสัมมาทิฏฐิ

แล้วเวลาจิตเห็นอาการของจิต จิตส่งออกทั้งหมด โดยธรรมชาติของพลังงานคล้ายตัว
ส่งออกทั้งหมด ไม่มีพลังงานใดเลยทวนกระแสกลับ เว้นไว้แต่อริยสัจขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า ภาวนามยปัญญา ทวนกระแสเข้าไปสู่กิเลสตัดทอนความทะยานอยากของใจ
แล้วใจดวงใดละ

ใจดวงใดที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะเวลาเกิดมา เกิดจากพ่อจากแม่ๆ นี้ แต่ภาวณาเกิดจากกรรม เกิดจากการกระทำ เราได้สร้างบุญสร้างกรรมมาขนาดไหน ถึงกรรมวาระที่เป็นกรรมดีนะ เกิดมานะ คาบซ้อนเงินซ้อนทอง เกิดมามีความสุข ถ้ากรรม เวลาวาระของกรรมนะ

เวลาในสมัยพุทธกาลนะ เกิดมาที่พ่อแม่ไม่พร้อม เอาไปทิ้งถึงขยะนะ แต่ผู้ที่มีบุญ เวลาเขาไล่วัวไล่ควายมา มีหัวหน้าโคมาเย็นคร่อมไว้เลยนะ มันไม่ให้ไปเหยียบทวารกนั้น

เวลาคนนะ คนที่มีอำนาจวาสนาบารมีนะ นี่เป็นหมอชิวก หมอชิวกคนหนึ่ง แล้วใครอีกคนหนึ่งที่ว่าเกิดมาแล้วพ่อแม่เอาไปทิ้งๆ นี่เวลาเกิดมา แต่เขามีชื่อจารึกในพระไตรปิฎก เขาเป็นหมอประจำองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าป่วยหลายหน หมอชิวกเป็นหมอยาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขามีบุญกุศลขนาดนั้นนะ แต่เวลาพ่อแม่ไม่พร้อม เอาไปทิ้งๆ นี่เวลาเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะนะ

ใช่ พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของคุณนะ พ่อแม่ให้ชีวิตนี้มานะ พ่อแม่เป็นวิทยาศาสตร์ที่พิสูจน์ได้ในชาตินี้ไง แต่เราจะพูดถึงจิต จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะๆ เวลาเกิด เกิดจากพ่อจากแม่แน่นอน ไปโรงพยาบาลสิ ดีเอ็นเอพ่อแม่หมด กรรมนะ ถ้ามันเป็นของพ่อแม่ พ่อแม่เป็นคนดีดี ลูกมันทำไมไปติดยาเสพติดล่ะ ลูกมันทำไมทำร้ายคนอื่นล่ะ พ่อแม่มันดีดีก็ต้องให้เหมือนกันสิ พ่อแม่ดีดี ใ้ลูกไปไหนก็ไม่รู้

แต่ถ้าพันธุกรรมของจิตที่มันดีงามนะ อภิชาติบุตร บุตรที่เกิดมาแล้วมีอำนาจวาสนากับพ่อกับแม่ เขาสามารถสร้างเนื้อสร้างตัวสามารถดูแลรักษา เห็นไหม

เวลาทางโลก ชีวิตของเราะ ไม่มีสิ่งใดที่สมบูรณ์แบบ มันมีลุ่มๆ ดอนๆ ทั้งนั้นนะ เพราะไม่มีใครทำดีทั้งหมดและไม่มีใครทำชั่วทั้งหมด คนทุกคนเคยทำทั้งทำความดีและความชั่ว ความชั่วมันทำเพราะอะไร ทำเพราะความบีบคั้น ทำเพราะรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ทำเพราะความหลงใหล

กรรมดี กรรมดีทำของเราเนาะ ทำดีเพื่อดี ถ้าทำความดีก็คือความดีอยู่แล้ว แล้วความดีอันนั้น ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเหมือนน้ำใสสะอาดจิตสนิท สิ่งนี้เป็นประโยชน์กับร่างกาย

ไอ้เรื่องโลกๆ เรื่องเหล้ายาปลาบั้งทั้งนั้นเนาะ มันเป็นเรื่องของความชอบใจของมนุษย์กับความชอบใจของสังคม แต่มันไม่เป็นความจริงหรอก

ถ้าเป็นความจริง ทำความดีเพื่อดีไป ถ้าทำดีเพื่อดีก็ทำความดีเพื่อหัวใจดวงนี้ไป ถ้าหัวใจดวงนี้ ทำดีของเรา ทำดีปิดทองหลังพระ ปิดทองกันพระ แล้วทำความดีของเรา เราภูมิใจในตัวของเรา

ถ้าภูมิใจในตัวของเรา เวลาเราไปนั่งสมาธิภาวนาขึ้นมา ถ้ากิเลสมันไม่ยุบไม่เหี่ยวเนาะ ถ้ากิเลสมันยุบมันเหี่ยวมันร้องตายเลย “ทำดีเกือบตายไม่เห็นได้อะไรเลย ยิ่งภาวนาแล้วยิ่งไม่ได้ใหญ่เลย” ภาวนาๆ ไปถึงที่สุดแล้วเนาะ “เออ! เลิกดีกว่า” เลิกดีกว่าก็แพ้ตัวเองไป

คนที่ออกกำลังกาย ถ้าร่างกายไม่ชราภาพจนเกินไป เขาออกกำลังกายต่อเนื่องกันไปจนร่างกายเขาแข็งแรง จนโรคภัยไข้เจ็บเขาเบาบางลง โดยวิทยาศาสตร์ โดยข้อเท็จจริง

จิตก็เหมือนกัน เวลาฝึกหัดภาวนาๆ ถ้ามันฝึกหัดภาวนาถ้ามันดีขึ้นๆ จิตมันต้องดีขึ้น มันต้องเห็นคุณงามความดี เห็นผลของการนั่งสมาธิภาวนา เห็นถึงการเกิดเป็นมนุษย์ เห็นค่าของการเกิดเป็นมนุษย์เนาะ

ถ้าไม่ได้เกิดเป็นมนุษย์ มองไปสิ ดุสิต สัตว์ที่มันเกิดสิ่งมีชีวิตเหมือนกัน เวลาวาระเหมือนกัน แล้วมนุษย์ก็เหมือนกัน ดุสิต ดุสิตที่เขาอพยพกันเนาะ เห็นเวลาเขาอพยพกันเป็นล้านๆ เห็นแล้วเศร้า

แต่พวกเราก็ลูกอพยพกันทั้งนั้นเนาะ พ่อแม่เราก็อพยพมาทั้งนั้นเนาะ นี่ก็ลูกอพยพ พ่อแม่ก็อพยพมาเหมือนกัน เวลาดู ดูที่คนต้องอพยพ ต้องทุกข์ต้องยาก ดุสิต ดู ดูแล้วคิด เราได้เป็นอย่างนั้นไหม เรามีโอกาสไหม

เรามีทุกอย่างพร้อมเลย บ้านเมืองก็สงบสุข ชีวิตเกิดมาก็เป็นมนุษย์ ถ้ามันสมควรปรารถนาก็สุข ถ้ามันขาดแคลน มันไม่พอใจก็ทุกข์ ถ้ามันทุกข์ขึ้นมา มีสติปัญญาใคร่ครวญ

เข้ามา ถ้าใคร่กรรมเข้ามา ถ้ามีสติปัญญาขึ้นมา เราก็ทำความดีของเรา เราไม่ให้กิเลสมันมาผูก
มาเหยียด เราอยู่ในสังขารอันนั้นแล้วสร้างคุณงามความดีของเรา

หลวงตาท่านสอนประจำนะ ใครจะตีจะชกเรื่องของเขา เราจะทำความดีๆ

ทำความดีปิดทองหลังพระ แล้วปิดทองหลังพระแล้ว เวลาจะนั่งภาวนา เออ! เราได้ทำ
ทุกๆ อย่างหมดแล้ว ต่อไปนี้จะทำหน้าที่ของเรา ต่อไปนี้จะทำหน้าที่ของเรา หน้าที่ของเราคือ
ค้นคว้าหาใจของเรา

เกิดจากพ่อจากแม่นะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดจากนางมหายา เวลา
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบรรลุนิพพาน ตัด
เกิดในธรรม เกิดโดยธรรม เกิดโดยการมีสังขารมีคุณธรรม ฆ่ากิเลสในใจของตนด้วย
ภาวนามยปัญญา ด้วยภาวนามยปัญญา

การศึกษาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าศึกษามา ศึกษา มา เวลาตรีกในธรรมๆ
นั่นแหละ ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาศึกษา เออ! ไซ้ เราเิ่งเอง ไซ้ๆ
แต่ไซ้ข้างนอกนุ่นนะ ไซ้โดยที่ยังไม่รู้จักตัวมึงเองเลย ใครเกิด

ไซ้ๆๆ นี้ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ด้วยอำนาจวาสนาได้เกิดเป็น
มนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ถึงได้มีโอกาสได้ศึกษา ถึงได้ว่าไซ้ๆ อยู่ไหน

แล้วเวลาคนที่เขาถือลัทธิต่างๆ เขาไม่นับถือพระพุทธศาสนา เขาไซ้กับเราหรือไม่ เขา
เกิดเป็นมนุษย์เหมือนกันแต่เขาไม่มีโอกาสได้นับถือพระพุทธศาสนา เขาไม่มีโอกาสได้ศึกษา
เขาเชื่อในสิ่งซึ่งนำของเขา เขาไม่เชื่อสัจจะความจริงอริยสัจของเรา

ถ้าเราพิจารณาของเรา ถ้ามันไซ้ๆ ไซ้ มันก็เป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้านะ นี้ภาคปริยัติ

ถ้าใครศึกษาแล้ว คำว่า การศึกษาแล้วทำให้ศาสนามั่นคง” การศึกษานี้ทำให้ศาสนา
ละเอียดรอบคอบ ทำให้ศาสนาไม่เสียหาย”

การศึกษามาแล้ว แต่ถ้ามันเกิดทิวฏฐิมานะขึ้นมา มันก็ตีความของมันเอาแต่ความเห็น
ของมันเข้าไปในธรรมะอันนั้น นี่ศึกษารวมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแต่ความคิด
เราเป็นกิเลส ความคิดของเรายึดมันถือมัน ความคิดของเราเห็นแก่ตัว แล้วก็อ้างอิงเคลมไป
ตลอด มันไม่เป็นความจริงสักทีหนึ่ง

แต่ถ้าฝึกหัดภาวนาขึ้นมา เกิดภาวนามยปัญญา ปัญญาที่มันชำระล้างกิเลส ปัญญาที่
มันแยกแยะของมัน...นี่ๆ นี่คือหัวใจของเรา

หัวใจของเราเนะ แม้แต่ทำสมาธิได้ โอ้โฮ! มันสงบ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี
มหัศจรรย์นะ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี

สิ่งที่เราค้นคว้าเราแสวงหากันอยู่นี้ ได้มาก็สุขอมทุกข์ ทุกข์อมสุขอยู่อย่างนั้นนะ ครึ่งๆ
กลางๆ ปลิ้นๆ ปล่อนๆ ว่ากันไป แต่มันไม่จริงหรอก

แต่ถ้ามันจริงนะ มันนั่งอยู่นะ นั่งอยู่คนเดียว จิตสงบ มีความสุข แล้วถ้าฝึกหัดใช้ปัญญา
ไปมันจะเห็นศักยภาพ เห็นความมหัศจรรย์ของจิตที่ว่าจิตนี้เป็นได้หลากหลายนัก เวลากิเลสมัน
หลอกเรา หัวปั่นเลย

เวลาเกิดภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดขึ้น ปัญญาที่การแยกแยะความมหัศจรรย์อันนี้
มันเห็นของมัน มันรู้ของมัน มันเป็นปัจเจกตั้ง เป็นสันตทิวฏฐิโก นี่ของเรา ไม่ใช่ขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า

ที่ไปศึกษาๆ ธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าทั้งนั้น

แต่ถ้าเป็นของเราๆ นะ เราได้เห็นตามความเป็นจริง สัจจะความจริงอันนี้เกิดขึ้นกับเรา
อำนาจวาสนาของเราอยู่ที่นี้ ศาสนามีคุณค่าที่นี้

ฉะนั้น ทำบุญกุศลก็เรื่องของบุญ แต่ถ้าเราฟังธรรมๆ เรายกหัวใจเราขึ้น สิ่งที่ทำแล้วก็ทำ
เพื่อปัจจัยเครื่องอาศัย เพื่อความดำรงชีพ

แต่ภาวนามยปัญญา สัจธรรมในพระพุทธศาสนา ถ้าเราฝึกหัดค้นคว้าให้เป็นความจริงขึ้นมา มันมีโอกาสนะ โอกาสของสิ่งมีชีวิตเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา แล้วถ้าเราไม่ทำของเรา เราไม่สร้างอริยทรัพย์

ทรัพย์ของเรามันไปกับเรานะ โง่หรือฉลาด ปัญญามันจะเกิด มันจะไปกับเรา มันเป็นส่วนหนึ่งของเราเพราะเกิดจากการฝึกหัด เอวัง